

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor. Félévre . . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.		Felelős szerkesztő: BITTERMANN SÁNDOR.	Kiadótulajdonos: BITTERMANN NÁNDOR.	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
--	--	--	---	--

Az iparfejlesztés titka.

Zombor, 1907. szept. 19.

Ha valamikor valami történetbuvárnak eszébe fog jutni, megírni hazai iparunk fejlesztésének történetét, a huszadik század első decenniumának minden egyes esztendejét egy-egy hazafias felbuzdulással kezdeményezett mozgalommal kell majd alighanem jellemeznie.

Mert a mozgalmak kezdeményezésében, különösen pedig az időnként kiserkenő hazafias felbuzdulásokban csaknem utólérhetetlenek vagyunk. Az ősi vér, az ősi erény meg nem tagadja magát. Hogy a sok kezdeményezés, a sok patriotikus fellángolás dacára miért mégis oly vézna, fejletlen teremtés a mi iparunk? Ugyan mi lehet ennek az oka? Ugy látszik, hogy sem a kezdeményezés, sem a hazafiság nem eléggé tápláló kosztja az iparnak, melynek vért, erőt és egészséget csak a serény, komoly munka adhat.

A jelszavakkal való dobálózás nem növeli nagyra az ipart. Ha a külfölddel való sikeres versengés céljából csendes,

céltudatos munkásságot, ernyedetlen tevékenységet, találmányosságot és buzgalmat viszünk ki a megélhetés és boldogulhatás küzdőterére, akkor oly fegyverek lesznek birtokunkban, melyeknek hatásával a folytatás nélküli kezdeményezés és a hazafias felbuzdulás színragyogó röppentyűi fel nem érhetnek.

Hiába kiabáljuk, hogy kifelé a külföldi ipartermékekkel, ha idehaza megfelelő ár mellett jobbakat, vagy legalább egyforma minőségűeket nem tudunk előállítani. A hazáért szívesen áldozzuk életünket, de ezzel csak háborus időkben tehetünk a hazának szolgálatot. A hazának béke idején szüksége van polgárainak életére, ezek pedig a mai nehéz viszonyok közt csak úgy tarthatják fenn életüket, ha takarékosan beosztanak minden kiadást, mely az életfentartáshoz mellőzhetlen. Ha tehát a haza alkotó elemét képező nép inkább venné a hazai rossz és drágább portékát, ezáltal merényletet követne el önfentartási képessége ellen és az ilyen eljárás nem sokban különbözik a lassu öngyilkosságtól.

Szerencsére mégis, hála egyes iparosok és gyárosok leleményességének és szorgalmának, sikerült szükségleti és egyéb cikkek egy részét hazánkban oly minőségben és áron előállítani, hogy ezekben a külfölddel bátran felvehetjük a versenyt.

A pécsi országos kiállítás e tekintetben sok tanulságos adattal szolgálhat iparfejlesztési törekvéseink majdani történet írójának. Rövid cikk keretében lehetetlen kimerítően megírni mindazt, ami iparfejlesztési szempontból megragadja a szemlélő figyelmét.

A pécsi kiállítás sok látóvalójából különösen azon néhány iparvállalat érdemel figyelmes megtekintést és alapos tanulmányt, melyeknek kiállított cikkei áruk jutányosságában és minőségük kiválóságában nemcsak vetekszenek a hasonló külföldi gyártmányokkal, hanem felül is mulják azokat. Érdemesek a behatóbb tanulmányozásra, mert megmutatják gyárosainknak és iparosainknak a biztos utat, melyen iparágukat fejleszthetik s a fogyasztó közönség vételkedvét cikkeik felé fordíthatják.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Visszapillantás*)

a zombori iparos dalárda 20 éves múltjára.

Felidézve a 80-as évek emlékeit, merész vállalkozásnak kell mondanom azt, hogy — midőn az iparoság egy más társadalmi osztályoktól, mint egymástól is teljes elszigeteltségben élt — néhány nótáskedvű ifjú iparos 1887. szeptember 8-án megalakította a zombori iparos dalárdát.

Merész volt a vállalkozás, mert azon időben például magyar városokban az iparoságot az addig ismeretlen új kultúregyesület — a dalárda — sem belépésre sem pedig előadásainak látogatására rábírnai nem volt képes; az ország nemzetiségi vidékein viszont, ami dalegyet alakult, mind a német dalokból táplálkozott.

*) Felolvasatott az iparos dalárda szeptember 8-iki jubiláris ünnepélyén.

Magam is tagja voltam egy dalárdának, mely néhány évi működés után feloszlott pártoláshányban; egy másikat más városban alakítani szándékolván összehívtam alkalmas hangú ifjakat, hogy egy kardal betanulása után kedvet kapjanak az egyesülésre. A tenor szólam begyakorlása még csak ment, ámbar nem nagyon tetszett nekik, hogy a hangjukat nem ereszthetik neki mindig úgy, amint jól esnék, de midőn a kíséző szólamokra került a sor, egykettőre beleuntak s kijelentették, hogy semmi szín alatt azokat tovább nem tanulják, mert először is az lehetetlen, hogy négy csoportban más-más hangot énekelve abból valamire való nóta kijöhessen, másodsor, ha mégis lehetséges, ők már kinőttek a tanulásból.

Ezekhez hasonló esetet többit ismerek magyar városokból.

Akadály volt a dalárdák létesülésének

az is, hogy korábban nem voltak zenészeink kik a kardalt művelték volna, csak midőn az országnak ma első dalostestülete, a németből magyarrá, még pedig tüzes magyarrá vált Budai dalárda s a megalakult országos dalszövetség kezükbe vették az árvaságban sanyló magyar dalegyesületek ügyét, jelentkeztek az uttörők, a nagy Erkel Ferenc (a Hymnusszal), fia Sándor, Egressi Béni (a Szózat), a Zsaskovszkiak, később Huber Károly, Thern Károly s utánuk a mostani zenész nemzedék.

S ama félszázad alatt — mely kezdődött azon, hogy a német dalokat, melyeknek rithmusára a magyar nyelvet szerfölött nehéz alkalmazni, kegyetlenül megnyuzott magyar nyelven zengették dalosaink a drága pénzen beszerzett hangjegyekből — fokozatosan oda jutottunk, hogy ma már szebbnél szebb eredeti férfikarok állnak a dalárdák rendezésére Arany, Bajza, Petőfi, Tompa, Tóth, Vörös-

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestője és kémiai tisztító intézete Zomborban.

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
 a legolcsóbb árak mellett.

Ha aztán minden vállalkozó levonná tanulmányának tanulságait és saját vállalatában követné is, iparfejlesztésünk mozgalmi bizonyára maguktól a helyes kerékvágásba zökkennének s hova-tovább megérhetnők, amiről ezuttal még csak vérmes reményű politikusaink álmodoznak, hogy a külföldi cikkekre költött milliók szépen az országban maradnának.

Megfelelő áron jó, sőt kitűnő gyártmányt nyújtani a fogyasztó közönségnek, úgy mint ezt a pécsi kiállításon egyik-másik iparágban láthatjuk, ez legyen gyárosaink és iparosaink törekvése s akkor rossz közgazdasági viszonyaink hamarosan jóra fordulhatnak.

Az általános választójog. Értesülésünk szerint gróf Andrássy m. kir. belügyminiszter letett azon szándékáról, hogy az általános titkos választójog javaslatának a képviselőházhoz való beterjesztése előtt véleményezésre a törvényhatóságoknak megküldi.

A törvényjavaslat immár teljes egészében készen áll; alapelve, hogy választói joggal bír minden 24 éven felüli irni-olvasni tudó férfi.

A javaslat külön fejezetben tárgyalja a választók névlajstromára és a választás megajtására vonatkozó intézkedéseket. A legnagyobb gondot azonban a javaslatnak az a része okozta, mely a választói jog megszorításának eseteire vonatkozik, mert itt érvényesül a kormánynak az a törekvése, hogy a választói jognak javasolt nagymértékű kiterjesztése a magyar nemzeti érdek figyelembevételével történjék. A törvénnyel egyidejűleg életbe fog lépni a választókerületek új beosztása, az erre vonatkozó törvényjavaslat azonban még csak most van az előkészítés stádiumában. A kormánynak ismernie kell, ha csak hozzávetőleg is, hogy milyen társadalmi elemekből és milyen értékű adó-

alanyokból fog állani a választók serege, a javaslat kiegészítésekéül külön csoportokba foglalta az értelmiséget, vagyis a középiskolát végzett egyéneket, akikhez azonban nem sorozta a tanítókat, sem a községi jegyzőket, ha közigazgatási tanfolyamot nem végeztek, továbbá külön kategóriába osztotta azokat az önálló iparosokat, kik segéddel dolgoznak és iparigazolvánnyal bírnak. Minden más társadalmi osztály első sorban adója szerint igazodik. Az összehasonlítás kedvéért számba veszi a kimutatás azokat is, akik semmi adót sem fizetnek és akiket foglalkozásuk sem minősíti felsőbb kategóriára. E kimutatás azután tiszta képét fogja nyújtani annak, hogy az általános választói jog alapján mily társadalmi állású és vagyoni állapotú elemek fognak a magyar törvényhozás összeállítására befolyást érvényesíteni.

A javaslat az országos szaktanácskozmány elé sem fog kerülni, hanem még november hó folyamán a képviselőház elé terjesztetik.

Népgyűlés.

Zombor, 1907. szeptember 18.

Az Independent Ordre of Good Templars Neutral jegyében szervezett zombori antialkoholista páholy folyó hó 15-én népgyűlést rendezett, melyre már előzetesen felhívta falragaszok által a közönség figyelmét. A felhívásnak meg is volt az eredménye, mert nagyszámu hallgatóság gyűlt egybe a Szent-Háromság téren felállított szónoki emelvény elé.

A népgyűlés megkezdése előtt Weil Miksa zombori iparos rövid szavakban ismertette a hallgatósággal a népgyűlés célját s egyben a formának eleget téve, elnökül dr. Sági Samu urat, jegyzőnek pedig Hecht Aranka kisasszonyt ajánlotta, amit a közönség azonnal el is fogadott, mire a választottak elfoglalták helyeiket az emelvényen s a népgyűlés kezdetét vette.

A megnyitó beszédet mint elnök dr. Sági Samu ur tartotta, felhívta a hallgatóság érdeklődését az elhangzandó megszívlelésre méltó igazságokra és nyomban átesapott azon

feladatának teljesítésére, melyet a népgyűlés programja reá rótt, hogy t. i. „az alkoholnak a szervezetre való káros hatásait” ismertesse. Nyugodt, szabatos és sok finom tapintattal a legegyszerűbb részletekre is kiterjedő világos magyarázatával lehetővé tette, hogy a legnagyobbbrészt laikus közönség könnyen eligazodhatott abban a labirintben, mely az orvosi tudományt az alkoholnak a szervezetre való káros hatásával egybekapcsolja. Felhívta a figyelmet arra, hogy az alkohol nem csupán közvetlen élvezet által jut a testbe, ami mindenesetre a legnagyobb hiba, hanem esetleg külsőleg is pl. alkoholos borogatások stb. által. Könnyen megérthető indokokkal magyarázta, hogy azok a jóleső érzések, melyeknek hatása alatt az alkoholista az alkohol élvezete alkalmával képzeletben, mind hamisak és tévesek. Mert számtalan esetben a test melegét akarják fokozni és fejleszteni az alkohol élvezete által és sikerül ezt elérniök az alkohol által felizgatott szervezet révén — képzeletben. Miután azonban ez a tény a valóságban nem áll fenn, az alkoholista pedig a hamis, téves érzés által félrevezetve nem védekezik, nem csupán belsőleg rontja meg az alkohol, hanem külső befolyások, a hideg által is szedhet magába gyógyíthatatlan nyavalyákat. Így tehát nem csupán azok pusztulnak el az alkoholmérgezés révén, akiknél ennek tünetei nyilvánvalók, hanem azok is, akik, mielőtt ezek a tünetek felszínre juthattak volna, az alkohol élvezete által egyéb normális betegségeknek látszó szervi bajoknak estek áldozatul.

Végül kiterjedt az előadó beszéde azon nagyfontosságú tényre, hogy milyen nagy mértékben befolyásolja az alkohol élvezete az alkoholista utódainak testi és lelki épségét. Ez a tény az ő leplezetlen meztelenségével annyira megrázó, hogy eltekintve a személyes romlást, egymaga is elég volna arra, hogy az alkoholélvezők életutjának borzalmaiktól mindenkit visszatartson.

Zajos eljenzés bizonyította, hogy az egyszerű szavakkal előadott nagy horderejű tudományos előadást mindenki megértette.

Dr. Sági Samu ur után Vágó Béla

marti s más jelesek szövegeire, a legjobb magyar zeneszerzőktől.

Nem állhatom meg, hogy példaképen ide ne iktassak egy német dalra készült magyar szöveget, mely 1888-ban a „Dalárszékony”-ben jelent meg Budapesten:

„Böleső mellett böleső mellett
Zengje altató dalát
A szülői kin s gondok közt
Ki szülöttjét öleli át
A csecsemő ifjúvá lesz
Majdan férfikoru lesz*)
Testi lelki kellemet vesz
Éden az egész világ:
Dalra barátaim!”

Minő borzalmasan gyönyörű egy vers! S dalosaink énekelték még versenyeken is.

Azidőtájt ugyanis fennállott egy dal- és zeneegylet, mely dalversenyeket is rendezett. Ezen egyesületnek már a címe is eszmöretes volt: „Pestbudai hangszegyleti zenede.”

S ha az ország szívében így állott a magyar dal ügye, mit gondoltak azon zombori ifjak, kik e nemzetiségi városban magyar iparos dalárdát alakítottak?

Eleinte talán nem mást, mint, hogy a maguk szórakozására nemes eszközzel él-

*) Hát ha lány az a csecsemő? (Szedőgyerek.)

jenek, de amint gyakorlás folytán mind előbbre haladtak, ráismervén a hivatásra, mely reájuk az akkor még nagyrésztben idegen ajku iparosság között vár, az alakulás után való farsangon szép sikerű dalestélyt rendeztek. Ez volt az első lépés azon uton, melyet a dalárda a lefolyt husz év alatt megtett.

Az alapszabályok jóváhagyása után megejtett tisztikar választás eredményeképen Zimmermann Gyula elnöksége, Szigeti István igazgatása és Söröss Antal karmestersége alatt állandó működésbe lépett a dalárda s évenként három alapszabályszerű dalestélyt rendezett. Anyagi eszközeit a pártoló tagok dijaiból, és estélyeinek jövedelméből (mely kezdetben legtöbbször mínusz volt) merítette, hangjegyekkel a kaszinó-egyesületi dalárda segítette.

Mégis minő küzdelmes életet élt. Többször volt úgy, hogy már-már elsorvadt a szegénységben; szerencsére azonban valahányszor üres volt a pénztár, mindanyiszor teli volt a tagok szíve lelkesedéssel. A közönség is csak lassan kezdett felmelegedni az új egyesület iránt.

Elképzelhető, hogy ily körülmények között sok hanyattatáson ment keresztül. Próbált majd itt, majd amott, még magán laká-

sokon is tartotta; dalestélyei, különösen nyári időben, eleinte ráfizetéssel végződtek, de mégis, néhány évi szívós kitartás után megtört a jég: a pártolás mindnagyobb méretű lett, iparosaink leányai is szívesen segítségére álltak a dalárdának s vegyeskart alakítva csalogatták a közönséget, majd szindarabokat adtak elő jótékonycélokra.

Ugyan legjótékonyabban a dalárda pénztárára hatottak ezen estélyek, de mégis jutott a jövedelemből elég szép összeg a veszprémi tűzkárosultaknak, a leendő városi zeneiskolának, sőt a zombori új templomnak néhány száz tégláját is a dalárda énekelte össze.

Ez időben már könnyebben lélekedett s ennélfogva vigabban is énekelt. Saját külön lakása volt, még pedig első emeleten, ami tudvaleg a legelőkelőbb dolgok közé tartozik. Ama régi török épületnek emeletét bírta bérbe, mely a zárdával szemben a kistemplom-utca sarkán állott s az elmúlt nyáron leégett. S valamint a mohamedán müezzin a minaret tetejéről hirdeti messze — hangzón a hajnalt, a zombori iparos dalárda is hozzásegődve e honnak sok száz dalárdájához, azon ódon épületből hirdette városunk iparosságának a magyar dal hajnalhasadását, ébresztette annak szeretetét sok közömbös lélekben.

a népgyű-
i. „az al-
s hatását“
sok finom
zletekre is
lehetővé
us közön-
a labirint-
az alkohol-
hatásával
met arra,
etlen élve-
enesetre a
külsőleg is
l. Könnyen
hogy azok
sa alatt az
alkalmával
és tévesek.
elegét akar-
mol élvezete
kohol által
épezetben.
ágban nem
amis, téves
kezik, nem
alkohol, ha-
tal is szed-
lyákat. Igy
k el az al-
nek tünetei
kik, mielőtt
k volna, az
ális beteg-
k áldozatul.

Zajos eljenzés között fejezte be beszé-
dét, helyet adva Klapecz György polgártár-
sunknak, aki szerb nyelven tolmácsolta az
előtte előadott szónoklatokat. Lendületes
beszédeert általános eljenzésben volt része.

Végül dr. Sági Samu elnök beárta a
gyűlést ismételtén kerve a hallgatók megszív-
lelését, mire a hallgatóság széjjeloszlott.

Vajha a benyomás, melyet az elhang-
zott beszédek keltettek ne lenne pillanatnyi,
s embertársaink mélyen szívükbe vésvé a
kemény szavakkal vázolt igazságokat, meg-
menteni igyekezzenek a saját és embertár-
saink jólétét.

Ekkor lépett be az országos dalszövet-
ségbe.
Elnöke ekkor a leköszönt Zimmermann
Gyula helyébe Eibach István lett, igazgatója
Szigeti István, karmestere az elköltözött
Söröss Antal helyébe Lévai Nándor. Ezen
időbe esik a dalárda első kirándulása is.

Mint a tollasodó madár midőn kilép
az életbe, először a legközelebbi ágra száll,
ugy a dalárda sem mert messzebb menni,
csak Monostorszegre, ahol a templomban
misét énekelt, délután pedig a maga tagjai-
nak szórakozására amolyan majális felét
rendezett. E kirándulás még Söröss kar-
mestersége idejére esett.

Ismét változás állott be ezután a dalárda
vezetésében, amennyiben Eibach István lekö-
szönése után Czodler János választott el-
nökké, aki a dalárdának ingyen lakást adott
Flórián-utcai házában. A rendes évi működés-
en kívül, mely dalestélyek rendezéséből s
hazafias ünnepélyeken való közreműködésből
állott, 1897-ben a dalárda nagy fába vágta
fejszéjét; a nagyikindai dalrersenyt vette
fel programjába.

(Vége köv.)

ismert népszónok lépett az emelvényre, ki az
alkohol szociális és morális pusztításait volt
hivatva feltárni a hallgatóság előtt. Fanatikus,
az eszme által megkövetelt tüzzel beszélt.
Csak úgy áradt szavaiból a romlást okozó
bűzös koresmagőz iránti undor, mely őszinte
meggyőződése, nagytehetségű, bámulatot keltő
szónoklásaival egybekapcsolva hivatva volt
arra, hogy a hallgatóságban szunnyadó jobb
érzéseket életre hívja. Markáns vonásokkal
vázolta az alkohol okozta romlás borzalmait,
ráutalt az alkoholélvezet által állattá aljaso-
dott embertársaink elrettentő példájára, akik
elkábult aggyal, mitsém tudva emberi mi-
voltukról, az utca árkában, az utca sarában,
posványában henteregnek, mint a megvetés,
a guny, legjobb esetben sajnálkozás tárgyai.

Ráutalt arra a körülményre, hogy a
nagy hárban, melyet az alkohol ellen indí-
tottunk, nem számíthatunk egyelőre lényeges
segítségre az állam részéről, mert az államnak
óriási jövedelmet hajt a szeszfogyasztás. Ezzel
a ponttal kapcsolatban, mint szociálista agí-
tátor, politikai dolgokat is érintett futólag,
mivel azonban az alkohol elleni küzdelem teljes
és tökéletes lehet politikai dolgok belevonása
nélkül, elsiklott a dolog mellett és egész
beszéde folyamán szorososan a tárgyhoz tar-
totta magát, azzal fejezvé be nagyhatású
előadását, hogy hiteles kimutatások bizonyít-
ják, hogy az alkohol magyarországi áldozat-
ainak aránylag legnagyobb részét a Bácska
szállítja a tébolydába, az emberi test és
lélek pusztulásainak színhelyére.

Zajos eljenzés között fejezte be beszé-
dét, helyet adva Klapecz György polgártár-
sunknak, aki szerb nyelven tolmácsolta az
előtte előadott szónoklatokat. Lendületes
beszédeert általános eljenzésben volt része.

Végül dr. Sági Samu elnök beárta a
gyűlést ismételtén kerve a hallgatók megszív-
lelését, mire a hallgatóság széjjeloszlott.

Vajha a benyomás, melyet az elhang-
zott beszédek keltettek ne lenne pillanatnyi,
s embertársaink mélyen szívükbe vésvé a
kemény szavakkal vázolt igazságokat, meg-
menteni igyekezzenek a saját és embertár-
saink jólétét.

Ekkor lépett be az országos dalszövet-
ségbe.

Elnöke ekkor a leköszönt Zimmermann
Gyula helyébe Eibach István lett, igazgatója
Szigeti István, karmestere az elköltözött
Söröss Antal helyébe Lévai Nándor. Ezen
időbe esik a dalárda első kirándulása is.

Mint a tollasodó madár midőn kilép
az életbe, először a legközelebbi ágra száll,
ugy a dalárda sem mert messzebb menni,
csak Monostorszegre, ahol a templomban
misét énekelt, délután pedig a maga tagjai-
nak szórakozására amolyan majális felét
rendezett. E kirándulás még Söröss kar-
mestersége idejére esett.

Ismét változás állott be ezután a dalárda
vezetésében, amennyiben Eibach István lekö-
szönése után Czodler János választott el-
nökké, aki a dalárdának ingyen lakást adott
Flórián-utcai házában. A rendes évi működés-
en kívül, mely dalestélyek rendezéséből s
hazafias ünnepélyeken való közreműködésből
állott, 1897-ben a dalárda nagy fába vágta
fejszéjét; a nagyikindai dalrersenyt vette
fel programjába.

(Vége köv.)

Örvendetes körülmény, hogy a környék
is mozgolódik az alkohol elleni küzdelemben.
Az elmúlt héten Szenttamáson is népgyűlést
tartottak, amelyből Öfelségét a királyt szüle-
tésnapja alkalmából táviratilag üdvözölték.
A napokban megjött a felség legmagasabb
köszönete. Ime a bizonyíték, hogy ott főtt
ahol a nép, ország és állam morális, egész-
ségi és anyagi jólétét és érdekeit szívükön
viselik, helyesléssel fogadják az alkoholelles
küzdelem munkásainak törekvését.

S ezeknek a balga előitélettől és meg-
gondolatlan gunyacajtól vissza nem riadó
törekvéseknek lenne is eredményük. Bizo-
nyíték rá, hogy lassan bár, de gyökeret ver-
nek az emberiségre nézve üdvös elvek.
Nagyszébenben e hó 15-én alakult páholy,
mely alkalommal a zombori fiatal páholytak
jutott az a kitüntetés, hogy érdemes tagja
Rác Soma főgimn. tanár lett felkérve az
alapító munka foganatosítására.

További buzgó és kitarító munkásságnál
nem fog az eredmény elmaradni.

Engländer Beza.

H i r e k .

Legfelsőbb köszönet. Bács-
szenttamáson augusztus hó 18-án alkohol-
ellenes népgyűlés tartatott. A népgyűlésből
Öfelségét a királyt születése napjából üdvö-
zölték. A távirati üdvözlésre tegnapelőtt jött
meg a kabinetiroda leírata vármegyénk főis-
pánjához, amelyben Öfelsége a népgyűlés
vezetőinek legmagasabb köszönetét nyilvánítja.

Kinevezés. A közoktatásügyi mi-
niszter a bácsufalusi állami iskolához Simon
Anna okl. tanítónőt nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla
elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla
kerületébe Moga László végzett joghallgató,
szegedi lakost díjas joggyakornokká nevezte ki.

Tanítói kinevezés. A vallás- és
közoktatásügyi miniszter Körömczi István okl.
tanítót a bácsi állami elemi népiskolához
rendes tanítóvá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter
dr. Sallay György dévai törvényszéki jegyzőt
a szabadkai törvényszékhez helyezte át.

**A pénzügyigazgatóság köré-
ből.** A pénzügyminiszter Szép István szolnoki
díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes
minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakor-
nokká a zombori, — Bernhardt Károly zom-
bori pénzügyigazgatósági díjnokot pedig ideig-
lenes minőségű díjtalan pénzügyi számgya-
kornokká a szolnoki pénzügyigazgatóság mellé
rendelt számvéveséghez kinevezte.

Az Arpád-ünnepély. A Pusztá-
szeren vasárnap megtartott Arpád-ünnepélyen
Bács-Bodrog vármegye és Zombor város kö-
zönsége is képviseltette magát. A vármegye
küldöttségében Kovács Huszka Ferenc,
Pilaszanovits József, Geyer Péter és
Poór Béla dr. vettek részt, Zombor városa
pedig Hauke Imre polgármester és Fern-
bach Péter orsz. képviselővel képviseltette
magát. A vármegye koszorúját Kovács
Huszka Ferenc, a városét pedig Hauke
Imre polgármester tette le a milléniumi
emlekmű talapzatára.

Ev. ref. közgyűlés. A helybeli
ev. ref. főkegyház folyó évi szeptember hó
22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, a hely-
beli ág. ev. templomban református isten-
tisztelotet, ennek végeztével egyházi köz-
gyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A zom-
bori főkegyház missziói egyházzá alakításának
kezdő lépései. 2. Templomépítés céljaira
országos gyűjtés engedélyezése iránt kérvény
benyújtása. 3. Konventi lökesegegy készkőz-
lése tárgyában határozat. 4. Esetleges indít-
ványok. Kérem szeretett hveimet, hogy az
egyház életében forduló pontot képező fenti
közgyűlésen lehetőleg teljes számban meg-
jelenni sziveskedjenek. Pacsér, 1907. évi
szeptember hó 14. — Arany Gusztáv, ref.
lelkész.

**A képviselőházat összehív-
ják.** Az eddigi elhatározás szerint a képv-
selőházat október hó 10-ikére hívta össze a
király. Most ujabban arról adnak hírt, hogy
több képviselő az országgyűlés összehívását
már szeptember végére kérte és így nem
lehetetlen, hogy a képviselőház hamarabb
fog megnyílni, mint a hogyan tervezve volt.

Nyugalomba vonuló tanférfitu.
Rauschenberger János, az apatini pol-
gári iskola volt igazgatója e tanévtől kezdve
nyugalomba vonul.

**Városunk igazoló választ-
mányának ülései.** Zombor szab. kir.
város igazoló választmánya a jövő évi leg-
több adót fizető bizottsági tagok névjegyzé-
kének összeállítása, illetőleg kiigazítása végett
nyilvános üléseit 1907. évi szeptember hó
23. és 24-ik napjának délutáni 3 és 5 óra
között a városháza tanácstermében fogja tar-
tani. Kik az 1886. évi XXI. t. c. 26. §-a
értelmében összes állami adójuk kétszeres
számítását kívánják igénybe venni, a fenti
napon személyesen vagy írásban jelentkezze-
nek és jogosultságukat igazolják, mert külön-
ben az idézett törvény 27. §-a értelmében
az adó kétszeres beszámításának kedvezmé-
nyétől esznek. Nemkülönbön azok is, akik
más törvényhatósági bizottságnak tagjai ez
ületek tartama alatt nyilatkozzanak, vajjon
ebbeli jogukat Zombor sz. kir. város törvény-
hatósági bizottságában kívánják-e gyakorolni.

Közös konyha Zomborban.
A múlt napokban ez ügyben tartott első
értekezlet szükségesnek látta a nagybecs-
reki közös konyha intézményének alapos ta-
nulmányozását. Kik e fáradságos útra és
tanulmányozásra vállalkoztak, már eljártak az
önként vállalt feladat teljesítésében és ma
d. u. 6 órakor a városháza nagytermében
beszámolnak tapasztalataik eredményéről. E
második értekezletre tisztelettel meghívja az
érdeklődőket az előkészítő bizottság.

Rákóczi szobrára. Bács-Bodrog
vármegye közgyűlése a múlt héten 1000
koronát szavazott meg a Zomborban felállít-
tandó Rákóczi-szobor alapja javára.

A zentai ipartestület a vashid
megnyitása alkalmával a jövő évben kiállítás
tervez tartani s a terv kivitele iránt már
most folytatja a tanácskozásokat.

Tűzoltó kérdés. Zombor sz. kir.
város törvényhatósági bizottsága folyó hó
18-án megtartott rendkívüli közgyűlésében
elfogadta annak a szerződésnek tervezetét,
amellyel a tűzorségi és tűzoltási szolgálat
ellátását a zombori önkéntes tűzoltó testü-
letre bízta, az ezt megállapító közgyűlési ha-
tározat folyó hó 18-tól számított 15 napon
keresztül a városi kiadóhivatalban már köz-
szemlére kitétetett és az ellen a netáni fe-
lebbezések a városi tanácshoz címzetten be-
nyújthatók.

Nagygyűlés. A kereskedelmi alkal-
mazottak egylete a vasárnapi munkaszünet,
a 7 órai záróra és a szervezkedés kérdésé-
ben folyó hó 22-én saját helyiségében
nagygyűlést rendez, a melyen a kereskedelmi
alkalmazottak országos egyesületének ügyve-
ző elnöke, Taubner Vilmos és a „Kereske-
delmi Alkalmazottak” című lapnak szerkesz-
tője Berkes Imre fognak szónoklatokat tartani.
Közönségünk bizonyára át van hatva a
kereskedelmi alkalmazottak törekvéseinek
méltányosságától, rokonszenvét teljes mér-
tékben kimutathatja irányukban azáltal is,
ha a nagygyűlésen minél tömegesebben fog
megjelenni. A nagygyűlés ideje falragaszokon
lesz hirdetve.

Meddő pályázat. A szabadkai vá-
rosi közkórháznak három orvosra van szük-
sége. A hirdetmény még augusztusban lett
közvetve, de mindezekig pályázó nem je-
lentkezett. A pályázati határidő f. hó 25-ig
meghosszabbított.

Feddésre ítélt ügyvédjelölt.
A szabadkai ügyvédi kamara szombati ülésé-
ben dr. Patek Béla ügyvédjelöltet, ki hirdetés
szedéssel ügynökösködött, ezen eljárása miatt
feddésre ítélte.

Eljegyzés. Pólsz Ervin eljegyezte
Stvrtecky Margit kisasszonyt Zomborban.

Általános himlőoltás elrendelése. Franciaországban a tavasz folyamán és Ausztriában ez idő szerint fellépett himlőjárvány azzal a veszéllyel fenyeget, hogy behurcolás esetén járványszerűleg lép fel városunk és vármegyénk területén is. Miatán népességünk túlnyomó része még soha sem volt beoltva s egy himlőjárvány mérhetetlen pusztításokat okozhatna, miután a tudományos tapasztalat szerint a védőoltás csak 10—12 évre biztosít védelmet a himlőjárvány ellen. Vojnits István vármegyénk jólétét és közegészségügyét szíven viselő alispánja, nehogy bennünket ez a csunya, ragályos betegség készületlenül találjon és a már is észlelhető általános rettegést mérsékelje és megszüntesse és hogy a vármegye közönségének alkalmat és módot nyújthasson — addig is, míg a belügyminiszter az általánosan kötelező védőhimlőoltást elrendeli — arra, hogy akik magukat a ragályos betegség ellen beoltatni óhajtják, elrendelte, hogy minden községben vasárnaponként több héten át közhírré tétessék, miszerint a fenyegető himlőjárványra való tekintettel azok, akik még soha sem, vagy pedig 10 év óta beoltva nem voltak, kötelesek magukat beoltatni, mely célra a községi illetőleg a körorvos az alább körülírandó „Nyilvános oltóállomás”-on naponta mely órában áll az oltandóknak díjtalanul rendelkezésére. Az oltások eszközölése céljából gondoskodjanak a községek kellő helyiségről, mely helyiség feltűnő helyen: „Nyilvános oltóállomás” felirású táblával megjelölendő. Az elemi és ismétlő iskolák összes növendékei, kik ez évben újra oltva nem lettek, beoltandók. A beoltottakról pontos lajstrom készítenő, melybe az oltás eredménye is bevezetendő, amennyiben a beoltottak ellenőrzésre illetőleg felülvizsgálásra megjelennek. E lajstromok az oltás befejeztével az alispánhoz felterjesztendők. Az oltáshoz szükséges védőhimlő-oltóanyag a vármegye székhelyén levő oltóanyag-termelő intézetből közvetlenül, de olyan részletekben lesz megrendelendő, amilyen részletek napról-napra szükségeseeknek fognak bizonyulni, nehogy a termelő intézet megrendelések által megostromolva és egyszerre túlhalmozva termelési és szállítási munkájában zavar vagy fennakadás álljon be.

Elfogott tolvaj. Megírtuk a napokban, hogy Wollheimer József zombori orvos kárára nagy ékszerlopás történt, melynek tettese a károsult orvostól körülbelül 3000 korona értékű ékszert lopott el. A zombori rendőrség a tolvajt Fenyvesi Lajos személyében kinyomozta és letartóztatta. Fenyvesinek bűntudása is van, egy Halasi Teréz nevű félegyházi illetőségű eselédleány, aki a lopás után Szabadkára zónázott. A rendőrség már megállapította, hogy a tolvaj eseléd onnan egy topolyai szállodába szegődött. A rendőrség intézkedett letartóztatása iránt.

Himlőoltás Zomborban. Mint-hogy Bécsben a hólyagos himlő járványszerű jelleggel lépett fel, s így nincs kizárva, hogy ez a csunya, ragályos betegség hazánkba s így Zomborba is behurcoltatik, a városi tanács utasította dr. Danninger Adam és dr. Huber József hatósági orvosokat, hogy a jelentkezőket tegnap delutántól kezdve a város-háza nagytermében a himlő ellen díjtalanul oltassák be. A városi tisztviselőket tegnap délelőtt látták el himlő elleni oltással. Felhívjuk a közönséget, hogy ne mulassza el magát alávetni a himlő elleni oltásnak, nehogy nálunk is ezrevel szedje áldozatait ez a rút betegség.

Dühös amazon. Ifj. Vörös István bátmonostori lakos azt ígerte, hogy megveri Szabadosné fiat. E fölött oly dühbe gerjedt Szabadosné, hogy felkapott egy baltát és Vörös Istvánhoz esapta. A balta élével találta Vörös arcát és azt végig felvágva mély sebet ejtett. A temperamentumos menyecske a bajai bíróság előtt fog felelni gyorskezdéséért.

Öngyilkosság. Móró József zombori napszamos tegnap az egyik Rákóczi-uti vendéglő felszerének gerendájára felakasztotta magát és meghalt. Tettéknek okát a rendőrség kutatja.

Megerősített egyesület. A belügyminiszter a zentai „Urania” egyesület alapszabályait jóváhagyta.

Halálos esés a lóról. Cservesz Antal 16 éves bácsopoljai fiú a napokban atyja lovára ült és lassu léptekben a legelőre indult. Utközben leesett a lóról és szörnyet halt.

Időjárás a szüretre. Meteor írja: Az október 2-iki esomópot újra Jupiter befolyása által áll elő, így hűvös, csapadékos időt várhatunk hatáskörében, amelyet ugyan a Holdnak földtávolsági helyzete némileg ellensúlyoz, de október eleje még így is igen változatos időt hoz s csak a nyolcadiki esomópot befolyása teszi kedvezőbbé, melegebbé, állandóbbá az időt, mely egész 14-ig tart, amidőn a 14—15-iki esomópot fog zavarólag hatni; de csak rövid tartamulag, mert követőleg, különösen, ha 18-iki esomópot alkalmával kitérések lesznek a Napon, ezen időszak meghozhatja a vénasszonyoknak, akik ma már ugy sincsenek, de legalább nekünk és a szüretelőknak, mert ez esetben egész 27-ig jó szüretelő időt remélhetünk. A 18-iki azonban nagyon kötes jellegű esomópot, amidőn ciklonos hatások is érvényesülhetnek a Napon, ami már ez időközben szelessé, sőt viharossá is tehetne egy pár napot. De még így is október másik fele elég jónak ígérkezik. Október vége a 29-iki esomópottal a kellemetlen őszi időt vezeti be.

A felbujtó felsülése. Petrovics Száva sajkáslaki lakos hitese feleségét meg-unva, házatól elűzte és helyébe Sajakgyörgyéről hozott asszonyt, aki azonban a diésőseget hamar megunta és miután az 1600 korona maringot felvette, Petrovics Szávát a faképnél hagyta. Petrovics asszony nélkül élni nem tudván, Sovlyánszky Sándor sajkáslaki lakos neje akadt meg a szemé, kit meg is szöktetett. Amde a törvényes férj se nézte ezt tétlenül. Elment a szöktetőhöz és feleségét erőszakkal hazavitte és így az idyllt megzavarta. Az asszonynak azonban, ugy látszik, jobban tetszett az élet Petrovics Szávanál, visszament tehát hozzá és jelenleg is nála van. A szerelmes párnak azonban, így se volt az élete háborítatlan, mert Sovlyánszky Sándor folyton kellemetlenkedett. Visszakövetelte hitves társát. A szerelmes pár tehát elhatározta, hogy a férjet eltéteti láb alól. Petrovics Száva a gyilkosság végrehajtására unokatestvérét, Szubotin Ráda rovtomultu sajkáslaki lakost szólította fel; április hó óta folyton unszolta a tett végrehajtására, de ez sehogys sem akart kötélnék állani, míg végre Petrovics Száva 2000 koronát ígért a gyilkosságért. A közel multban Szubotin Ráda jelentkezett Petrovics Szávanál, hogy az ajánlatot elfogadja, a kiszemelt áldozatot Pavlov Izsák ugyanottani legénynyel a Szerémségbe csalják és a megígért 2000 koronáért ott elteszik láb alól. A megállapított vérdíj kifizetését Petrovics ahhoz a feltételhez kötötte, hogy az áldozattól valamely tárgy mutatnak meg bizonyosságául annak, hogy meggyilkolták. Három nap mulva a felbérlet két gyilkos az éjjeli órákban megjelent Petrovics házában az áldozat zsebkésével és zsebkendőjével és elmondták, hogy az áldozatot a Szerémségben Pavlov Izsák lelötte és egy földszakadékba dobták, ahol senki se fog ráakadni. Petrovics Száva az elmondottak után és a tárgyak láttára a bérnyilkosoknak 940 koronát nyomban kifizetett azzal, hogy a még hiányzó 1000 koronát később kapják meg. A gyilkosok a pénz átvétele után újra eltűntek a községből, mert mint Petrovicsnak megjegyezték, féltek a nyomozástól. Petrovicsot ez még jobban megnyugtatta. Háborítatlanul folytatta tehát a szerelmi viszonyt. Egy szép napon azonban váratlan eset történt. Petrovics Száva a vasut felé haladva, ismerős énekhang ütötte meg a fülét. Amint megfordul, kínos meglepetésére a közelben látja a két bérnyilkost, amint a kiszemelt áldozatot, Sovlyánszky Sándort közrefogva, vigan dalolva járták be az utcát. Énekszöveval adták tudtul a gyilkosság tréfáját, ami abból állt, hogy a kiszemelt áldozatot beavatták a titokba s vele együtt csapták be a szerelmes Petrovicsot, akinek pénzen osztózkodtak. A felbujtó ellen megindítják a bünvádi eljárást.

Sertés által halálra harapott gyermek. Mladesits Mladenné ópalankai lakosné 2 hónapos kis fiát a konyhában hagyta s apósára bizván őrizetét, a hetipiacra ment. Az öreg, ki különben is süket, elaludt s ezalatt az udvaron szaladgáló disznó be-ment a konyhába s a szerencsétlen kis csecsemőt kivonszolta a böleséből. Mire a szomszédság észrevette a rémes esetet, akkorra a disznó már ette a kis csecsemőt.

A bucsu emléke. Az elmúlt csávolyi bucsu kellemetlen emléket hagyott két szentiváni legénynek. Polákovics Mihály és Horváth Kálmán szentiváni legények átrándultak Csávolyra a bucsura, hogy ott mulassanak. A két jóbarát azonban egy stáb lányon összeveszett, aminek a vége az lett, hogy Polákovics Horváthot alaposan megbicskázta. A napokban tárgyalta ezt az ügyet a bajai kir. büntető járásbíró, amikor is a bicskázó Polákovicsot hat heti fogházra ítélte.

Apróságok.

A legujabb divat. Jogász: Majszter uram, egy pár cipőt akarnék csináltatni, de a legujabb divat szerint.

Cipész: Ugy nem csinálók.

Jogász: Miért nem?

Cipész: Mert a legujabb divat az, hogy az ifju urak adósak maradnak a cipő árával.

Miért irigyli? Bemegy a paraszt a nagyságos urhoz és látja, hogy ez leveszi a haját és odaadja magának, aki rögtör fésülni kezdi. Felsőhajj magában: „En Istenem, de jó is urnak lenni!”

Falusi dobos mondókáiból. „Közhirre tétetik, hogy bíró uram keményen meg fogja azokat büntetni, kik a marhat az ólakban égő pipával etetik.”

Nincs elveszve. A szakács matröz komoly arccal lép a kapitány elé.

— Kapitány ur, elveszettnek lehet azt mondani, ha valamiről tudja az ember, hogy hol van?

— Természetesen, hogy nem.

— Akkor legyen nyugodt az ezüst tea-készlet felől, mert az a tenger fenekén fekszik.

Talpraesett felelet. Tanító: Nos gyermekeim, figyeljétek! Ha közületek nyolcat kihivnék ide és azok között szétszotanék negyvennyolc almát, harminckét körtét és hatvannégy szilvát, mit kapna akkor mind-egyik?

— Egy nebuló: Hasfájást!

Sürgős. Ifju (szenvédélyesen): Édesem! Angyalom! Nem tudok Ön nélkül élni! Legyen az enyém!

Hajadon: Oh, Lajos! Kivánsága oly váratlanul jön! Hagyjon előbb gondolkodnom.

Ifju: Nem, nem! Most mindjárt kell hallanom választát, mert esetleg más lányt kérek meg!

KÖZGAZDASÁG.

Szarvasmarhadijazás. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület a földmívelésügyi miniszterium támogatása mellett f. évi szeptember hó 22-én Csurogon, szeptember hó 29-én Gádoron szarvasmarhadijazást rendez, kizárólag vöröstarka (bonyhádi) elnevezés alatt ismert szarvasmarha fajta részére. Ezen kiállításon csakis a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület tagjai vezethetik elő saját nevelésű tenyészállataikat. Díjaztatni csakis kiscigardák saját nevelésű állatait fognak, nagytenyésztők diszoklevelekkel tüntettetnek ki. Teheneknél I. díj 80 kor., II. díj 60 kor., III. díj 40 kor., IV. díj 30 kor., V. díj 20 kor. — Üszöknél I. díj 80 kor., II. díj 60 kor., III. díj 40 kor., IV. díj 30 kor. — Tinóknál I. díj 40 kor., II. díj 20 kor. — Angol jorkshirei husser-tések külön fognak díjaztatni. — A díjazáson bemutatott állatok megbírlását, valamint az odaítélt díjak kiosztását egy a helyszínen megalakuló bizottság eszközözi. Ez alkalommal egy a helybeli, mint a szomszéd község községi tenyészbírói szemlére elővezetendők.

HIRDETÉSEK.

o Darabos — majdnem portmentes — o

fűtőszén

mely kályhákban és tűzhelyekben igen jól használható, teljes kocsirakományban a zombori vasutállomáshoz, vagy kisebb mennyiségben házhoz szállítva olcsón kapható a Zombori Exportgőzmalomnál.
281-3-1

IRODATISZT,

ki valamilyen kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a **szerb, magyar és német** levelezésben jártas, üzletben felvétetik.

Előnyben részesülnek azok, kik valamely politikai hatóságnál már mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak. — Ajánlatok **szerb, magyar és német** nyelven közvetlen alulírottához intézendők. 3-3

Ivkovics György,

nyomdatóajtódonos

UJVIDÉKEN.

4681/1907. szám.

Szálloda bérbeadás.

Bács-Bodrog megye zentai járásban lévő Ada község tulajdonát képező a főtéren fekvő „Erzsébet” szálloda-nagyvendéglő a hozzá tartozó „Depó” helyiséggel együtt 1908. évi április hó 24 től 5 egymásutáni évre, vagyis 1913. évi április hó 24 ig **folyó évi október hó 15-én** nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek hasznobérbe adatik.

A nagyvendéglő áll: a nagy kávéházi teremből, egy nagy ebédlő, egy kártyázó szoba, az udvarra nyíló vendéglői és cseléd lakosztályból, konyha és két élekkamrából, pincék és elkülönített udvarral, egy jégverem, fedett tekepálya kerttel, külön mosókonyha, sütőszoba, egy nagy és egy kisebb istálló egy oszlopos és egy épített kocsiszínnel felszerelve; az emeleti részen van: egy diszterem, négy mellék kisterem, 12 vendégszoba.

Kikiáltási ár: 4100 korona.

Bánatpénz fejében a kikiáltási árnak 10% a készpénzben, vagy óvadékképes érték-papírban az árverés kezdete előtt a bíró kezébe teendő le. A bérlet tartozik 1/2 (fél) évi bérleti összeget, melybe a bánatpénz is be-tudatni fog, biztosíték fejében befizetni, mely összeg az utolsó évnegyedi részlet fizetése alkalmával nyer elszámolást.

Utóajánlat nem fogadtatik el. A képviselőtestület fentartja versenyzők között szabad választási jogát.

A bérleti összeg negyedévi előleges részletekben fizetendő a házipénztárba.

Egyéb feltételek a közleg. jegyzői irodá-ban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Adán, 1907. szeptember hó 8 án.

Király Lajos, **Wolf József,**
jegyző. 2-2 bíró.

Kiadó butorozott szoba.

Egy külön bejáratu utcai butorozott szoba Orgona-utca 1. sz. a. azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 3-1

Irnök-végrehajtó

kerestetik 800 korona évi fizetéssel. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 3-2

MARSCHALL ALAJOS

zongoramester és hangoló Szegedről,

1907. évi október hó 1-én városunkba érkezik. Elvállal mindennemű javítá-sokat, valamint **zongorahangolá-sokat** is. Jelentkezni lehet Gergurov Dániel és Fia vaskereskedésében Zombor, Kossuth-utca. 3-1 3-2

HIRDETÉS.

Tekintve azon körülményt, hogy vidéki zongora vásárlók igen sok esetben nagy összegért silány gyártmányt vásárolnak, leg-többször a zongora csinos alakja vagy cifra belső szerkezete által vezettetve, a nélkül, hogy annak hangját vagy valódi értékét meg-itélni tudnák, a következő hirdetést teszem közzé:

Alulirt a nyári szünidőmet Budapesten egyik legrégebb és legismertebb cég zongora-termeiben és műhelyeiben töltöttem, a zongora szerkezetek megismerése és a hangolás gyakorlásával.

Mint ilyen, **közvetíték 5 évi jótállás mellett Budapestről a legkitünőbb gyártmányu zongorákat és pianókat, ugyszintén harmo-niumokat, részletfizetésre is.** Kevésbé használt teljesen jó karban levő zongorákat 500 ko-ronától 600 koronáig. **Uj zongorákat 600 koronától 4000 koronáig. Kivánatra vevővel felutazom.**

Ajánlom e hirdetést különösen tisztelt kartársaim figyelmébe.

FARKAS FERENC,
községi tanító Bezdánban.

AGRARIA
MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok
Benzincsőplők
Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levél cím:
„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
és NYERSOLAJLOKOMOBILOK
RUNDLÖF SZABADALMA!

Ezernél több üzemben! **Ezernél több üzemben!**

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.

Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, — a por elől védve van. **Keszéléshez nem kell gépész.** — **Megindítás után nem kell felügyelet.**
Pénzügyőri felügyelet nincsen — **Barmely üzemhez és bárhol használhatók.**
Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. — **Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.**
Szakszerű felvilágosításokkal, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kivánatra díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TARSÁ gépraktár és műszaki iroda
BUDAPEST, V., Váci-körut 26. — Távirati cím „**USZÓ**” Budapest.

CSEMEGE**SZŐLŐ**

mézédes Chasselas és muskotály fajták, naponta frissen szedve olcsón kapható:

Krizmanits Imre

apatinai szőlőtelepén, valamint Kis-templom-utca 12. szám alatti lakásán. 5 klgm. vételénél házhoz szállítatik. Tartós téli szőlőre már most előjegyezhetni.

42 szám.
kgy. 1907.

Árverési hirdetmény.

Csantavér község előljárósága köz-
hírré teszi, hogy a község tulajdonát képező „Nagyvendéglő“ nyilvános ár-
verésen **f. évi október hó 1. napján d. e. 9 órakor** Csantavér község-háza tanácsstermében a legtöbbet ígérőnek 1908. évi január hó 1. napjától kezdődőleg 3 egymást követő évre haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatatos órák alatt megtekinthetők.

Csantavéren, 1907. szept. 12-én.

2-2

Az előljáróság.**Hirdetmény.**

Paripás községnél üresedésben lévő 800 korona évi díjazással egybekötött díjnoki állásra folyamodó — a jegyzői teendőikben némi jártassággal bíró egyének kérvényüket alulirothoz elküldhetik. Az állás folyó évi október hó 1-én elfoglalandó.

Paripás, 1907. szeptember 12-én.

Szalay József,

jegyző.

2-2

4357/1907. sz.

Pályázati hirdetmény.

Ujverbász községben lemondás folytán üresedésbe jött és évi 600 koronával javadalmazott községi díjnoki állásra **szeptember hó 30-iki** határidővel pályázatot hirdetvén, felhívom a pályázni óhajtókat, hogy minősítési és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezűleg irt kérvényeiket a fenti határidőig hozzám nyujtsák be.

Kula, 1907. szeptember hó 16-án.

SZTRILICH BÉLA,
főszolgabíró.

2-1

GÖSZL PÁL

cementáru gyára Zombor Thököly-ut 18. (az udvarban).

Ajánlja saját gyártmányu és 420 atmoszfera nyomással készült **cementlapjait** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig **folyosók, konyhák, fürdőszobák, tem-
plomok, kapualjak** beburkolására.

· · · Beocsini cementgyári Unio részvénytárs. · · ·
Seidner Bernát és Fia Lalasinci mészgyárak
képviselete és raktára.

Elárusítás kicsinyben és nagyban.

Cimre ügyelni kérem.

30-25

BUDAPESTEN**AZ EGYETLEN****FÜGGETLEN****ELLENZÉKI**

nagy napilap

„AZ ÚJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre	28 K — fill.
Fél évre	14 K — fill.
Negyedévre	7 K — fill.
Egy hónapra	2 K 40 fill.

**Megrendelési cím: „AZ ÚJSÁG” kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.**

4-1